

TÜRKMENISTANYŇ KANUNY

«Döwlet pensiýa ätiýaçlandyrmasy hakynda» Türkmenistanyň Kanunyna üýtgetmeler we goşmaçalar girizmek hakynda

I. 2012-nji ýylyň 31-nji martynda kabul edilen «Döwlet pensiýa ätiýaçlandyrmasy hakynda» Türkmenistanyň Kanunyna (Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 2012 ý., № 1, 38-nji madda; 2013 ý., № 4, 91-nji madda; 2014 ý., № 3, 113-nji madda; 2015 ý., № 3, 114-nji madda; 2017 ý., № 4, 147-nji we 170-nji maddalar; 2018 ý., № 2, 43-nji madda, № 4, 109-njy madda) şu üýtgetmeleri we goşmaçalary girizmeli:

1) 7-nji maddanyň başynjy bölegini şu görnüşde beýan etmeli:

«5. Şu maddanyň ikinji böleginiň 3-6-njy bentlerinde görkezilen şahslar, olara şular bellenen halatynda hökmany pensiýa ätiýaçlandyrmasyna gatnaşmagyny bes edýärler:

- 1) ýaşy boýunça pensiýa;
- 2) gulluk ýyllary boýunça pensiýa;
- 3) hünär pensiýasy;
- 4) maýyplyk boýunça pensiýa ýa-da döwlet kömek puly, eger-de olar möhletsiz maýyplygy bolan adam diýlip ykrar edilen bolsalar;
- 5) döwlet durmuş kömek puly.»;

2) 9-njy maddanyň birinji bölegini şu görnüşde beýan etmeli:

«1. Şu Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 1-4-nji bentlerinde görkezilen ätiýaçlandyryýanlar – salgyt edarasynda hasaba duran ýeri boýunça, şu Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 5-nji bendinde görkezilen ätiýaçlandyryýanlar – ýazgyda duran ýeri boýunça pensiýa gatançlaryny töleýji hökmünde Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň edarasynda hasaba alynmaga degişlidirler.»;

3) 15-nji maddanyň ikinji böleginde:

1-nji bentde «öz ýerleşýän ýerindäki» diýen sözleri «ýerli» diýen söze çalşyrmaly;

3-nji bentde «Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň öz ýerleşýän ýerindäki» diýen sözleri «hasaba duran ýeri boýunça Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň ýerli» diýen sözlere çalşyrmaly;

6-njy bendiň birinji tesiminde «ýerleşýän» diýen sözi «hasaba duran» diýen sözlere çalşyrmaly;

4) 19-njy maddanyň birinji böleginiň 1-nji bendinde:

birinji tesimde «we ygtyýarnama şertnamalary boýunça şahsy taraplara tölenilýän zähmet» diýen sözleri «, ygtyýarnama şertnamalary boýunça we

zähmet gatnaşyklaryna giren şahsy taraplara tölenilýän zähmet, diňleýji» diýen sözlere çalşyrmaly;

şu mazmunly tesimi goşmaly:

«- esasy iş bilen utgaşdyrma boýunça zähmet haky;»;

5) 20-nji maddanyň birinji böleginiň 2-nji bendini şu görnüşde beýan etmeli:

«2) ýuridik şahsy döretmezden telekeçilik işini amala aşyryan fiziki şahslar- hususy telekeçilere, hünärmenlik hyzmatlaryny etmek boýunça işi amala aşyryan fiziki şahslara – özleri üçin, ätiýaçlandyrylan şahs hökmünde hasaba duran gününden başlap, hasapdan aýrylan gününe çenli, girdejisine garamazdan, hasabat döwrüniň her aýy üçin Türkmenistan boýunça Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen in pes zähmet hakynyň 10 göteriminden az bolmadyk möçberde;»;

6) 26-njy maddada:

adynda «gatançlary» diýen sözden soň «, maliýe jerimleri we puşmana tölegleri» diýen sözleri goşmaly;

altynjy bölegi şu görnüşde beýan etmeli:

«6. Aradan çykan fiziki şahsyň-iş berijiniň özi üçin pensiýa gatançlary, maliýe jerimleri we puşmana tölegleri boýunça bergisi fiziki şahsyň-iş berijiniň ölüm hakynda şahadatnamasy esasynda üzüljegine umyt bolmadyk bergi diýlip ykrar edilýär.»;

şu mazmunly bölekleri goşmaly:

«7. Fiziki şahs-iş beriji aradan çykan halatynda, işgärler üçin maliýe jerimleri we puşmana tölegleri boýunça bergisi fiziki şahsyň-iş berijiniň ölüm hakynda şahadatnamasy esasynda üzüljegine umyt bolmadyk bergi diýlip ykrar edilýär.

8. Aradan çykan fiziki şahsyň-iş berijiniň mirasdüşeri (mirasdüşerleri) bolmadyk ýa-da mirasdüşeri (mirasdüşerleri) onuň mirasyny kabul etmekden ýüz dönderen halatynda, şol bir wagtda fiziki şahsyň-iş berijiniň emlägi bolmadyk ýagdaýynda onuň işgärler üçin pensiýa gatançlary boýunça bergisi fiziki şahsyň-iş berijiniň ölüm hakynda şahadatnamasy esasynda üzüljegine umyt bolmadyk bergi diýlip ykrar edilýär.»;

7) 6-njy babyň adynda, 29-njy maddanyň adynda we birinji böleginiň birinji tesiminde «Pensiýa gatançlaryny tölemek borjunyň» diýen sözleri «Pensiýa ätiýaçlandyrmasy boýunça borçlaryň» diýen sözlere çalşyrmaly;

8) 30-njy maddanyň mazmunyny şu görnüşde beýan etmeli:

«Eger ätiýaçlandyrylan tölenilmäge degişli pensiýa gatançlaryny, maliýe jerimelerini we puşmana töleglerini bellenen möhletde tölemeýän bolsa, bankda akseptsiz töleg talapnamalarynyň goýulmagy arkaly pensiýa gatançlarynyň, maliýe jerimeleriniň we puşmana tölegleriniň tutulyp alynmagy amala aşyrylýar.

Töleg talapnamalary Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň ýerli edarasy tarapyndan pensiýa gatançlaryny, maliýe jerimelerini we puşmana töleglerini tölemek borjuny ýerine ýetirmegiň bellenen möhletleri tamamlanandan soň, ätiýaçlandyryanyň hasaplarynyň açylan bankynda goýulýar.»;

9) 31-nji maddanyň dördünji böleginde «çözgüdini alan pursatyndan gürrüňsiz» diýen sözleri «çözgüdiniň gowşurylan gününüň yzyndan gelýän günden gijä galman» diýen sözlere çalşyrmaly;

10) 34-nji maddada:

birinji bölegiň birinji tesiminden soň şu mazmunly tesimi goşmaly:

«Puşmana tölegleri olary salmak hakyndaky talabyň ýüze çykan ýylyndan öňki baş ýyldan köp bolmadyk döwür aralygynda ulanylýar.»;

dördünji bölegi güýjüni ýitiren diýip ykrar etmeli;

altynjy bölegiň soňky tesiminde «tölenenilenden» diýen sözi «we maliýe jerimeleri tölenenilenden» diýen sözlere çalşyrmaly;

11) 38-nji maddanyň mazmunyny şu görnüşde beýan etmeli:

«Şu babyň düzgünleri şu Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 1-nji bendinde görkezilen ätiýaçlandyryýanlar, ýuridik şahsy döretmezden telekeçilik işini amala aşyryýan fiziki şahslar-hususy telekeçiler we banklar babatda ulanylýar.»;

12) 40-njy maddada:

ikinji bölegi şu görnüşde beýan etmeli:

«2. Pensiýa gatançlarynyň beýannamasyny bermek üçin bellenen möhletiň soňky gününüň yzyndan gelýän günden başlap, pensiýa gatançlarynyň möçberiniň kemeldilmegi diýlip hasap edilýär.»;

üçünji bölegi aýyrmaly.

II. Şu Kanun resmi taýdan çap edilen gününden herekete girizilýär, muňa şu Kanunyň I böleginiň 1-nji we 5-nji bentleri degişli däldir.

Şu Kanunyň I böleginiň 1-nji we 5-nji bentleri 2020-nji ýylyň 1-nji iýulyndan başlanýan döwür üçin ulanylýar.

**Türkmenistanyň
Prezidenti**

**Gurbanguly
Berdimuhamedow**